

Βιώσιμες λύσεις με ρυθμίσεις δανείων 15,8 δις από το 2020 έως σήμερα

Θα ήθελα πρώτα από όλα να ευχαριστήσω τον Economist και τους διοργανωτές του συνεδρίου για την πρόσκληση και τη δυνατότητα που μας δίνει να παρουσιάσουμε τη δραστηριότητα και τη συμβολή του κλάδου μας, ενός κλάδου που έχει μεγαλύτερο αποτύπωμα στην οικονομία από την περιορισμένη ακόμη αναγνωρισιμότητά του από την ευρύτερη κοινωνία.

Η αποκατάσταση της οικονομικής ομαλότητας δίνει σήμερα στην Ελλάδα, μέσα στις γνωστές διεθνείς αντιξοότητες, μια καλύτερη προοπτική, μια ισχυρότερη δυναμική ανάπτυξης. Για να συμβεί αυτό, προϋπόθεση ήταν η εξυγίανση του τραπεζικού συστήματος. Και καθώς διαδέχομαι σε αυτό το βήμα τον πρόεδρο της ΕΕΤ, τον ακαδημαϊκό Βασίλη Ράπανο, επιτρέψτε μου να σημειώσω ότι η γιγαντιαία προσπάθεια που χρειάστηκε για να επανέλθει σε ομαλή λειτουργία το χρηματοπιστωτικό σύστημα στηρίχτηκε σε δύο πυλώνες. Από τη μία πλευρά στις τράπεζες, αλλά, εξίσου, και στον κλάδο των Διαχειριστών Δανείων.

Το ιδιωτικό χρέος και τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια στους τραπεζικούς ισολογισμούς ήταν η πιο βαριά κληρονομιά της κρίσης στην οικονομία - το μεγαλύτερο οικονομικό πρόβλημα της χώρας. Η ραγδαία μείωσή τους από το υψηλό των 107 δις ΝΡΕ το 2016 σε κάτω από 10 δις στο τέλος της φετινής χρονιάς, με βασικό όχημα την τιτλοποίηση δανειακών χαρτοφυλακίων από τις τράπεζες, απαιτούσε τεχνογνωσία και αποκλειστική ενασχόληση με όλες τις πτυχές του. Αυτό ακριβώς έκαναν οι εταιρείες-μέλη της ΕΕΔΑΔΠ. Ο πρώτος μας στόχος ήταν και παραμένει η μετατροπή των μη εξυπηρετούμενων δανείων σε ενήμερα. Οι αριθμοί είναι αποκαλυπτικοί. Από τις αρχές του 2020 έως σήμερα, οι εταιρείες διαχείρισης προχώρησαν σε ρυθμίσεις συνολικού ύψους άνω των 7,3 δις. ευρώ σε χαρτοφυλάκια που έχουν τιτλοποιηθεί ή μεταβιβαστεί, προσφέροντας σε δανειολήπτες βιώσιμες λύσεις για την εξυπηρέτηση του δανεισμού τους που στις περισσότερες περιπτώσεις περιλάμβαναν και άφεση χρέους.

Όσον αφορά τα δάνεια που παραμένουν εντός τραπεζικών χαρτοφυλακίων, οι εταιρείες διαχείρισης από το 2020 έως σήμερα ρύθμισαν 430.000 δάνεια ύψους άνω των 8,5 δις τα οποία δεν έχουν μεταβιβαστεί σε τρίτους επενδυτές και συνεχίζουν να ανήκουν στα τραπεζικά ιδρύματα. Τα συγκεκριμένα δάνεια αναταξινομήθηκαν ως εξυπηρετούμενα και επανήλθαν στα υγιή τραπεζικά χαρτοφυλάκια.

Μια βιώσιμη ρύθμιση του χρέους δεν απαλλάσσει απλώς το δανειολήπτη από το άγχος και το βάρος μιας ανεξόφλητης οφειλής. Το σημαντικότερο είναι ότι μέσα από αυτές τις ρυθμίσεις χιλιάδες νοικοκυριά και επιχειρήσεις επιστρέφουν στην ομαλή

οικονομική δραστηριότητα και ανακτούν την πρόσβασή τους στο πιστωτικό σύστημα. Με τον τρόπο αυτό αυξάνει το δυναμικό της οικονομίας συνολικά ώστε να ανακτήσουμε σταδιακά τις απώλειες της περιόδου της κρίσης.

Επιπλέον, επιδείξαμε ευελιξία προσαρμογής στις οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες, προπάντων στις απαιτήσεις της πανδημικής κρίσης, όταν συμβάλαμε ουσιαστικά στην υλοποίηση των κρατικών πρωτοβουλιών στήριξης, για παράδειγμα με τα προγράμματα Γέφυρα I και II, ενώ είχαμε θετική συμβολή στη διαμόρφωση ενός υγιούς και λειτουργικού πλαισίου για τη διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, όπως με το νέο πτωχευτικό νόμο και άλλες θεσμικές παρεμβάσεις.

Ωστόσο, η πανδημία αποτέλεσε μια νέα, απρόβλεπτη πρόκληση, που δεν ήταν δυνατό να μην επηρεάσει την υλοποίηση των επιχειρηματικών πλάνων των τιτλοποιήσεων. Τα πλάνα που είχαν καταρτιστεί πριν από την εκδήλωσή της είναι φυσικό να παρουσιάζουν αποκλίσεις. Ωστόσο, δεν υπάρχει εκτροχιασμός. Αντίθετα, κι αυτό είναι ενδεικτικό της ποιότητας της δουλειάς των εταιριών του κλάδου, τα business plan των τιτλοποιήσεων που έχουν συνεκτιμήσει τις επιπτώσεις της πανδημίας, όχι απλώς εκτελούνται, αλλά στις περισσότερες περιπτώσεις ξεπερνούν τους στόχους. Είναι σημαντικό η δευτερογενής αγορά να λειτουργήσει ομαλά το επόμενο διάστημα, γιατί θα αποτελέσει το μηχανισμό μέσω του οποίου ενήμερα πλέον δάνεια ύψους 10-15 δις. θα μπορούσαν να επιστρέψουν στο τραπεζικό σύστημα, τα επόμενα 2-3 χρόνια.

Για να μπορέσουμε όμως να κάνουμε τη δουλειά που μας έχει ανατεθεί και αφορά τελικά την εξυγίανση της οικονομίας, υπάρχουν προϋποθέσεις. Θα ήθελα και από αυτό το βήμα, για άλλη μια φορά, να επισημάνω τη διαπίστωση του κλάδου ότι οι ρυθμοί απονομής της δικαιοσύνης έχουν βελτιωθεί μεν, αλλά υπάρχουν ακόμη μεγάλα περιθώρια επιτάχυνσης. Αντίθετα, δεν υπάρχουν χρονικά περιθώρια. Οι διαδικασίες του νόμου 3869 εξακολουθούν να αποτελούν τροχοπέδη 12 ολόκληρα χρόνια μετά την ψήφισή του. Και πέρα από το νόμο Κατσέλη, όμως, οι διαδικασίες αναγκαστικής είσπραξης απαιτήσεων στην Ελλάδα παραμένουν εξαιρετικά χρονοβόρες. Παρά τις μεταρρυθμίσεις των τελευταίων ετών, η επίλυση των διαφορών που προκύπτουν στο πλαίσιο της αναγκαστικής εκτέλεσης ενδέχεται να απαιτήσει πολλά έτη δικαστικών αγώνων. Στα πινάκια των Δικαστηρίων μπορούν να εντοπιστούν χιλιάδες υποθέσεις οφειλετών, οι οποίοι υιοθετούν τακτικές επαναλαμβανόμενων και παρελκυστικών δικαστικών προσφυγών, με μοναδικό κίνητρο να καθυστερήσουν χρονικά την εκπλήρωση των οικονομικών τους υποχρεώσεων. Η δικαστική εκκαθάριση αυτών των διαφορών δεν υλοποιείται με την αναγκαία ταχύτητα. Οι χρονικές καθυστερήσεις, η μειωμένη αποτελεσματικότητα των δικαστικών διαδικασιών και το πολύπλοκο νομοθετικό πλαίσιο αποτελούν παράγοντες που, αν δεν αντιμετωπιστούν, θα δυσχεράνουν σημαντικά την

εκπλήρωση των επιχειρηματικών σχεδίων διαχείρισης των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων. Οι πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί το τελευταίο διάστημα από την Πολιτεία για την ψηφιοποίηση της δικαιοσύνης, την τεχνολογική αναβάθμιση των Δικαστηρίων και την εισαγωγή των καινοτομιών της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης (της λεγόμενης "e-Justice") κινούνται χωρίς αμφιβολία προς την ορθή κατεύθυνση. Θεωρούμε ότι αυτές οι πρωτοβουλίες πρέπει να συνοδεύονται πάντα από αντίστοιχες πρωτοβουλίες εκσυγχρονισμού και εξορθολογισμού του θεσμικού πλαισίου, ιδίως σε ζητήματα που προκαλούν αμφισημία ή αποκλίνουσες λύσεις από τα δικαστήρια. Η επιτάχυνση των ρυθμών απονομής της δικαιοσύνης είναι αναγκαία για να αποφύγουμε την υποτροπή σε μια κουλτούρα μη πληρωμών, που είχε αναπτυχθεί στη χώρα μας κάποιο διάστημα και κάναμε πολύ κόπο για να αναστρέψουμε.

Το έχω πει πολλές φορές, αλλά επιτρέψτε μου να σας κουράσω με μια επανάληψη. Κανένας Διαχειριστής Δανείων δεν θέλει να προχωρεί σε πλειστηριασμούς. Δεν τους επιδιώκουμε και δεν μας συμφέρουν οικονομικά. Δεν είναι ο στόχος, αλλά μια έσχατη λύση, όταν κάθε άλλη προσπάθεια δεν έχει αποδώσει. Είναι όμως ανάγκη να υπάρξει και αυτό το μέτρο για την εξυγίανση των περιπτώσεων που χρονίζουν και, ασφαλώς, για την αποθάρρυνση των στρατηγικών κακοπληρωτών.

Αναφορικά με την πορεία του εξωδικαστικού συμβιβασμού που προβλέπει ο νέος πτωχευτικός κώδικας κινούμαστε στη σωστή κατεύθυνση, με βελτιούμενους αλλά όχι ακόμη ικανοποιητικούς ρυθμούς. Οι εταιρίες διαχείρισης υποστηρίξαμε από την αρχή έως το τέλος τη θέσπιση του πλαισίου για τον εξωδικαστικό συμβιβασμό. Με τη λειτουργία της σχετικής πλατφόρμας τα πράγματα έχουν μπει σε τροχιά. Ενδεικτικά να σας πω ότι έχουν εγκριθεί από Δημόσιο & Πιστωτές αιτήματα ύψους ~ 900εκ. με μέσο ύψος διαγραφής περίπου 20% για οφειλές στο Δημόσιο και 32% για οφειλές σε Χρηματοδοτικούς φορείς. Επίσης, έχουν λυθεί και τα τεχνικά προβλήματα, αναμενόμενα σε κάθε νέο μηχανισμό. Ο εξωδικαστικός δεν είναι πανάκεια. Έχουμε ένα γιγαντιαίο πρόβλημα, το πρόβλημα του ιδιωτικού χρέους που μετακινήθηκε από τις τράπεζες, αλλά παραμένει στην οικονομία, και πρέπει να εξαντλήσουμε κάθε όπλο στη φαρέτρα μας για την αντιμετώπισή του.

Οι εταιρίες διαχείρισης, ο κλάδος που έχω την τιμή να εκπροσωπώ, είναι σχετικά νέος. Αλλά δεν είναι προσωρινός. Στόχος μας είναι να επιλύσουμε το συντομότερο δυνατό το πρόβλημα του αποθέματος των δανείων της κρίσης. Θα χρειαστούν κάποια χρόνια για χαρτοφυλάκια που σωρεύτηκαν σε παραπάνω από μια δεκαετία. Και τότε, όμως, θα είμαστε παρόντες με ρόλο στην οικονομία. Θα είμαστε εταίροι του τραπεζικού συστήματος γιατί καθυστερήσεις θα υπάρχουν πάντοτε και η τεχνογνωσία στη διαχείρισή τους που αποκτούμε καθημερινά, θα είναι πολύτιμη. Διαχειριζόμαστε, με επιτυχία, και ενήμερα δάνεια. Η διαδρομή ενός δανείου ξεκινά από την σκέψη του δανειολήπτη ότι έχει μια ανάγκη ή βλέπει μια ευκαιρία και

τελειώνει με την αποπληρωμή του. Είναι διαδρομή μακρά και πολύπλοκη. Στο μέλλον οι τράπεζες θα έχουν τη δυνατότητα να αναθέτουν μέρος από το πλήθος των εργασιών και των διαδικασιών τους σε εξειδικευμένους συνεργάτες με γνώση, εμπειρία, τεχνολογική υποδομή και κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό, που οι Εταιρίες Διαχείρισης διαθέτουν και συνεχώς ενισχύουν.

Τέλος σημαντική είναι η συμβολή μας στον Τομέα των ακινήτων όπου παρέχουμε πλήθος υπηρεσιών όπως εκτιμητικές εργασίες, νομιμοποίησης & τακτοποίησης ακινήτων, εργασίες ποιοτικής αναβάθμισης/ βελτίωσης και εμπορικής προώθησης τους προσβλέποντας στην παροχή ενός καλύτερου ποιοτικά προϊόντος σε μια αγορά που ανακτά την παλαιότερη δυναμική της στην Ελληνική Οικονομία.

Όλα αυτά πιστεύω θα αναδειχθούν μέσα από τις εργασίες του σημαντικού αυτού συνεδρίου. Εκ μέρους των Διαχειριστών Δανείων σας ευχαριστώ και πάλι για την πρόσκληση που μας απευθύνατε και την ευκαιρία να παρουσιάσουμε τη δουλειά μας.